

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

De S. Pipione, Diacono Conf. Belnæ In Vastinensi Galliæ Tractu. Sylloge
Historico-Critica. De illius cultu, gestis et ætate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

A

DE S. PIPIONE, DIACONO CONF.

AUCTORE
C. S.

BELNÆ IN VASTINENSI GALLIÆ TRACTU.

SYLLOGE HISTORICO-CRITICA.

De illius cultu, gestis et ætate.

INCERTO
SÆCULO.
Hujus Sancti,
martyrologis
parum noti,

Ex his Galliarum locis, Latine Belna, vernacule Beaune et Beaulne dictis, alter ampla cultaque Burgundiæ ducatus civitas est, quam Bruzen la Martiniere in suo Dictionario geographico tribus ab Arari fluvio milliariibus Gallicis Divisionem inter, Augustodunumque ac Cabillonum sitam ait: alter nunc parvum, olim amplius, Gallie oppidum, in Vastinensi, vulgo le Gastinois, vel Gatinois, provincia, eodem teste, quatuor leucis cum dimidia Briboduro (Gallis Briare) duabus cum dimidia Bellogardia (Bellegarde) unaque circiter cum media Bosco communi (Bois-commun) distans, sub Montis Argisi tribunali, quod Galli Election vocant. Solet etiam hoc oppidum, ne cum prædicta Burgundiæ civitate confundatur, Gallice Beaune-en-Gatinois, Latine Belna Vastinensis appellari. Observat quoque Hadrianus Valesius in Notitia Galliarum p. 526, in Actis concilii Sessionis (ut ait) anno 862 habitæ, villam Belnam in pago Vastinensi sitam, inter villas monasterii S. Dionysii numerari. Qui plura de hoc loco voluerit, adeat Guilielmum Morin in Historia generali Vastinensis, Senonensis et Hurepæstii provinciarum pag. 281 et sequentibus.

locum cultus
non diem,
Saussayus,

B Porro ibidem hoc die 7 Octobris colitur S. Pipio cum titulo diaconi ac confessoris, tam paucis martyrologis, cum exteris, tum Gallis, notus, ut non nisi apud duos, Saussayum scilicet ac Castellanus illius memoriam, nec etiam recte, consignatam invenerim. Ac prior quidem recte ejusdem cultus locum in Martyrologio Gallicano, at non ita diem, assignans, ad secundam Octobris inquit: Eodem die apud Belnam in Vastino depositio sancti Pipionis, levitæ, socii sancti Mathurini. Tum subdit satis amplum pro more suo illius elogium, quod quia ex ejusdem Sancti Officii Lectionibus, infra dandis, concinnatum est, hic non recitabo. Ita censuit Saussayus, quod Pipio in iisdem lectionibus legatur 6 Nonas Octobris in pace requievisse; verum apud Labbeum, qui illas edidit, loco infra indicando ad calcem adjecta est sequens annotatio: Septima die Octobris Officium illud, festumque celebrari solet, licet sanctus Pipio obiisse dicatur die (adde secunda) ejusdem mensis. Hac de causa nos ad 6 Nonas hujus mensis in Prætermisissis (ubi unius litterulæ vitio Pipia pro Pipio legitur) ejusdem gesta in hodiernum diem distulimus.

Castellanus
diem, non
locum, recte
assignant.

C Porro, ut Saussayus alienum cultus diem, ita Castellanus in Martyrologio Universali alienum locum assignavit, ex confusione geminæ Belnæ Burgundicam pro Vastinensi nominans. Nam sic habet hoc die 7 Octobris, sed sermone

Gallico: Belnæ in Burgundia S. Pipio (Gallice Saint Pipe) diaconus. Ex aliis martyrologis nullus alius, quem legerim, ut jam dixi, sive ad hunc, sive ad alium diem illius meminit; quod eo magis miror, quo antiquiorem hunc Sanctum faciunt Lectiones Officii ipsius, quoque celebrior ejusdem in tractu Vastinensi est veneratio; neque enim a solis Belnensibus colitur, verum etiam ex circumjacentis oppidis vicisque, ad ipsum velut potentem patronum ad impetrandam arentibus agris pluviam agminatim supplicantium ritu accurritur, ut ex referendis palam fiet.

E Adhæc alteram S. Pipionis annum festivitatem, Translationis scilicet sacri ejus corporis, ad diem 4 Junii præmiserat his verbis: Belnæ in Vastino Translatio sancti Pipionis levitæ, cujus sacrum corpus Ludovicus Senonensis archiantistes ob miraculorum, quibus renidebat, splendorem, exhumatum in capsulam invexit, exhibuitque fidelibus perpetua reverentia percolendum. Ita Saussayus, ut opinor recte, nam et prima Pipionis translatio die 4 Junii in Lectionibus edendis facta legitur, et Papebrochius noster in Ms. Annotatione, ad eundem diem Junii seposita, sic monuit: Translatio S. Pipionis celebratur iv die Junii, quæ prima, et id ipsum etiam insinuare videntur, quæ apud Labbeum verbis de natalitio ejusdem Sancti die 7 Octobris celebrari solito supra num. 2 datis, subduntur hoc modo: Translatio prima peracta est die iv Junii an. mcccclxii. Vide dicta apud nos in Prætermisissis ad eundem Junii diem, unde lector ad 2 vel 7 Octobris remissus fuit. Fortasse etiam altera ejusdem sacri corporis translatio Belnæ celebratur, de qua rursum Papebrochius in mox dicta Annotatione subjicit: Secunda vero colitur die xxviii Octobris, quæ facta anno Domini mdccliii, et apud Labbeum pariter additur: Altera vero (nempe translatio peracta est) die xxviii Octobris anno Christi mdccliii.

Translatio
ejusdem pri-
ma 4 Junii,
secunda forte
28 Octobris
etiam colitur;

F Priusquam ad S. Pipionis gesta, qualia exstant, progredior, ejusdem apud Belnenses in Vastino cultum præmitto. In Officii sui Lectionibus dicitur ille circa annum Domini tercentesimum in pace requievisse; nec tamen ullum reperio sacræ venerationis illius indicium ante annum 1462, cujus die 4 mensis Junii sacrum ipsius corpus a Senonensi archiepiscopo, Ludovico Meledunensi, elevatum, magnoque cum populi concursu in Belnensem ecclesiam illatum fuit, teste ejusdem Officii auctore, in quo et additur: Collectis itaque, et in capsula conditis sancti Confessoris reliquiis, ut ejus memoria in perpetuum haberetur, templum visitantibus, ac de bonis facultatibusque suis, prout cuique visum fuerit, largientibus, xi dies Indulgentiarum concessit, nempe

de qua utra-
que transla-
tione

AUCTORE
C. S.

nempe laudatus archiepiscopus. Ludovici Melodunensis, seu De Melun, tempus sedis congruit in Senonensium archiepiscoporum Catalogis, quos Claudius Robertus, Sammarthani fratres, et Hugo Mathoudus vulgaverunt, in quorum postremo dicitur ille in hujusmodi Sanctorum pignorum visitationibus frequens fuisse, atque aliquot earum obvia recensentur, inter quas S. Pipionis non occurrat.

paucis anno-
tantur.

6 Non propterea tamen ulla ratio est de ista illius translatione dubitandi, quam et Saussayus in suum retulit Martyrologium Gallicanum, atque annua memoria Belnensis recoli, ex supra dictis verisimile est. Mirari tamen licet, si S. Pipio jam inde circa annum Domini tercentimum mortuus sit, illius cultus nullum sæculo xv longe vetustius argumentum proferri. Elevationi corporis faciendæ occasionem dedisse miracula ad illius tumulum obtenta, facile credo Saussayo, num. 4 sic asserenti; sed, a quo sæculo ista obtineri cœperint, malim edoceri pro ætate, qua ipse Sanctus vixisse videri possit, utcumque late indaganda. De secunda ejusdem translatione, quæ verbis num. 4 datis anno Christi 1635 die

B 28 Octobris facta dicitur, nec in Officii Lectionibus, quia hæc duo circiter sæcula antiquiores sunt, nec alibi quidquam reperi. Aliquot quoque annis ante citatum 1635, nempe anno 1650 jam sæpe dictam Historiam edidit Morinus, quo tempore ipse sacrum Pipionis corpus in subterranea Belnensis ecclesiæ aëthra ecclesia quievisse, pag. 285 memorat; ex qua an forte anno 1635 eductum et ad superiorem translatum fuerit, non habeo compertum.

Alter ecclesiæ
Belnensis pa-
tronus est;
fons ejus ce-
lebris.

7 Præmiserat ibidem Morinus, SS. Martinum et Pipionem ejusdem Belnensis ecclesiæ patronos esse; deinde post alia subiit, uno milliari Gallico ab ipso oppido in declivi circa paludosa loco insignem scaturire fontem, sancti Pipionis, Gallice la fontaine de S. Pipe, appellatum, ad quem, quæ supra dixi, supplicantium agmina ad postulandas ejusdem Sancti patrocinio pluvias solent magno numero accedere; quod etiam exemplis illustrans: Anno, inquit, mxcx mensibus Augusto et Januario*; mxcxiii die xx Maii, annoque mxcxix, die ix Junii, supra sexaginta ejusmodi supplicium agmina, atque inter alia Nemosio (Nemours), Monte Argisi (Montargis) ex Piviers, Lyricantho, Bosco-communi, aliisque ex locis ibidem affuere, postque celebratam Missam pluit vehementer, quod et presbyteri et parochi, qui cum supplicantium agminibus advenerant, authentico instrumento testati fuere. Hæc didicisse videtur Morinus ex Jacobo Boucher, artium magistro, dictæque Belnensis ecclesiæ parochi, a quo ille Lectiones Officii se accepisse, præmisit. Vide etiam dicenda in iisdem Lectionibus infra num. 13.

Ex Officio
Missæque il-
lius propriis

8 Ad Ecclesiasticum Sancti Belnense Officium, jam frequenter nominatum, veniamus. Papebrochius, cui idem Ms., quo Labbeus in sua Bibliotheca nova Librorum Mss. usus est, vel ejusdem apographum præluxit, in sua Annotatione Ms. alias laudata observavit, in Officio Missæque illius omnia esse propria; sed Labbei exemplo Antiphonas et Hymnos, quod nihil historicum continerent, merito non curavit describere, lectorumque pro Lectionibus ad Labbeum remisit, nec tamen prætermisit Prosam, ex qua Labbeus solum quatuor postremos versiculos vulgavit, totam transcribere, quam, quia hæc quedam Vita compendium est, hic subjicio.

9 Superni Regis Famulo lata concrepet concio,

recitatur
Prosa, quæ et
Sancti gesta
et reliquias

Cujus favore benigno Belnensis gaudet regio,
Quæ pridem gaudens jucundum curavit puerperium,

Et perplacidis moribus instruxit ac virtutibus.

Nam, ne juvenus tenella frangeretur inertia,

Nemundus vel dæmonia sua moverent prælia.
Ad patris oves pascendum mentis applicat studium,

Oves pascit, sed melius cælesti rore pascitur;

Cujus illectus dulcore litteras cœpit amare,
Altaris sacri postmodum se mancipat servitio,

Mathurini sacerdotis adhærens commilitio,
Quem vita functum patrio Roma revexit sepulcro.

Levita gaudet honore, sed sacerdotis ordinis

Alienus a livore recusat gradum scandere.
Spectabilis humilitas hunc retrahit, sed charitas

Atque morum facilitas commendat et integritas.

Vivus languet, et languores sepultus san-
nat, fragiles.

Artus firmat, et ardores depellet prece febriles.

Dum furor sævit Anglicus, et cuncta vorat gladius,

Inflammatur ecclesia, integra restat Hostia,
Et Pipionis meritis illæsa manet capsula,

Regi comes Clientulus servatur ex favilla.
Qui cæli fruens otio, illi servit in gloria,

Excusans apud Dominum nostrorum lapsus criminum,

Nos ad Sanctorum gloriam per ipsius suffragia

Post præsentem miseriam Christi perducatur gratia. Amen.

10 Quæ de Sancti gestis hæc Prosa continet, in exusta ecclesia illæsas enarrat.

omitto hic exponere, quia in ejusdem Officii Lectionibus paulo latius leguntur: quæ vero in ista dicuntur de sanctissimo Eucharistiæ Sacramento, sanctique Pipionis reliquiis in exusta ab Anglis ecclesia Belnensi servatis illæsis, non habentur in his, sed hæc verisimiliter pertinent, quæ laudatus Morinus pag. 282 annotavit, quæque ex Gallicis Latina sic sonant: Extat Caroli VII regis (Galliæ) diploma, ex qua constat, ecclesiam Belnensem, quam Angli incenderant, ab eodem rege reedificatam esse, idemque diploma fidem facit, sanctissimum Christi Corporis Sacramentum in eadem inter cineres repertum fuisse. Quamvis autem nulla hic mentio sit de reliquiis S. Pipionis, verisimile est, auctorem Prose de eodem Belnensis ecclesiæ per Anglos incendio, de quo Morinus hic, agere. Notum porro est gravissimum Anglos inter Carolumque VII, Franciæ regem, initio hujus regni bellum; at plura, quæ ad propositum meum faciant, non comperi. Ceterum jam monui, Labbeum quatuor postremos ejusdem Prose versiculos, in quibus miraculum istud continetur, vulgasse.

11 Nunc ipsas Officii Lectiones ex Philippi Labbei tomo I Bibliothecæ novæ librorum Mss. pag. 779 et sequenti recenseo. Exstant hæc ibi cum hac præmissa notitia: Vita sancti Pipionis levitæ et confessoris. De Lectionibus Officii, quod

in exusta ec-
clesia illæsas
enarrat.

F

Lectiones Offi-
cii referunt
Sancti nata-
les, adolescen-
tiam,

quod

A quod R. P. Ludovicus Jacob a sancto Carolo, Ord. B. Mariæ de Carmelo, descripsit ex veteri Codice ecclesiæ urbis Belnensis in Vastino, quæ juris est illusterrimi domini Achillis de Harlay, comitis de Bellomonte, libellorum supplicum magistri etc. *Sequuntur Lectiones octo numero, quarum sectiones sciens annotare omisi.* Rure Gallicano in pago, cui nomen Belna, in Vastino, patre pastore natus est præclarus Dei confessor S. Pipio levita, qui primis annis, et ipse patris studia secutus, oves pascibat, parentum necessitati suo labore subveniens; a quibus bene educatus, et in Lege Dei edoctus, de sublimiore pascua cœpit cogitare. Nam, dum in pastoralis ocio ageret, secum multa de cœlesti Pastore animo versans, ejus ovile subinde ingrediebatur et egrediebatur.

progressum in litteris, promotionem ad diaconatum,

12 Castum propositum servare volens sanctus Vir, primæ adolescentiæ suæ annis parentibus orhatus, hæreditate magna ex parte pauperibus erogata, pauca sibi retinuit: qui deinde Aurelias profectus liberalium artium studiis, ut Scripturarum pascuis amplius frueretur, admirabili prudentia impendit. Omnem enim epularum luxum, et carnis lasciviam exhorrens alternis diebus jejuniis corpus suum macerabat. Grandior autem natu eruditiorque factus Liricantum una cum B. Mathurino, sacros Ordines suscepturus, ad Polycarpum, Senonensem Archiepiscopum, profectus est. Et Mathurino quidem in presbyterum ordinato, dilectus Dei famulus Pipio supra diaconatus Ordinem promoveri recusavit: qui dum se magna humilitate a sublimiori Ordinis fastigio retrahit, Deo omnipotenti proximus constituitur.

iter Romanum, et in patriam cum S. Maturini corpore reditum,

13 Paucis a suscepto Ordine diebus interjectis, eremitico cultu peregrinari cœpit; in medio autem itinere febre correptus aliquandiu in partibus Tolosanis commoratus est. Recepta demum sanitate, iter inceptum repetens felici successu tandem Romam, ubi Mathurinus erat, appulit; ubi non multo post defuncto S. Mathurino, multis legitur claruisse miraculis, ut ipsa miraculorum magnitudine permoti Romani eum donis promissisque amplissimis retinere contenderent; quibus neglectis, sanctus Dei Confessor, nigro per circuitum pallio indutus, defuncti amici corpus ad patris domum reducendum procuravit. Unde factum est, ut, ita Deo volente, in patriam propriam reverteretur.

preparationem ad mortem præscitam,

14 Redditus suis sanctus vir Pipio, qui flebile corpus amici sepelierat, de propria morte ac sepultura curam egit, ad quam subterraneum quoddam sacellum, in quo postmodum provincialium consilio est inhumatus, construxit. Volens autem, ut erat Deo devotus, et ecclesiam sacello adjungere, in ipso medio opere interceptus obdormivit in Domino. Febre siquidem longa afflictus et exesus, ut morti vicinus erat, ab angelo visitatus et confortatus, coronam gloriæ sibi paratam, feliciter audivit. Ex quo tempore nihil terrenum, sed, quasi jam cælos mente inhabitaret, divina omnia spirabat et eloquebatur tantisper; dum circa annum Domini tercentessimum, vi Nonas Octobris in pace requievit: cujus precibus ac meritis, peste, febribus, variisque languorum generibus multos hodie sanari, credimus.

corporisque elevationem ac miracula.

15 Cujus sanctum corpus deinde a Ludovico Meledunensi, Senonensi archiepiscopo, anno Domini mccccxli, die iv mensis Junii elevatum est, atque translatum in præfatam ecclesiam magno

populorum concursu. Collectis itaque et in capsula conditis sancti Confessoris reliquiis, ut ejus memoria in perpetuum haberetur, templum visitantibus, ac de bonis facultatibusque suis, prout cuique visum fuerit, largientibus, xi dies Indulgentiarum concessit. Miraculorum vero excellentia multorum voluit Deus omnipotens Sanctum suum a morte honorare: nam plurimos per tumuli ejus ingressum febrium languore exolutos et quotidie exolvi S. Pipionis meritis, omnibus innotuit. Pluvias quoque siccitatis tempore, ejusdem Sancti reliquiis per vicos portatis, exoratas, a patribus nostris audivimus, et ipsi plerumque oculis nostris conspeximus, cum ordine devoto ad fontem pago vicinum, LA FONTAINE DE SAINT PIPE, quem credidit Vir sanctus manibus suis effodisse, pergeremus,

AUCTORE
C. S.

16 *Hactenus Lectiones Officii ex recensione Labbei, quæ quanti valere videantur, modo expendamus. Opportune Papebrochius in Sæpe dicta Notitia Ms. Prætermisam a Labbeo Officii auctoris Præfationem transcripsit, quam et hic exhibeo.*

Officii hujus auctor non est medio sæculo xvi antiquior,

Hoc Lucione satus, Pipionis lætus honore, E
Thomas Picardus reddidit Officium.

Mille et quingentis junge undenos quater annos,

Tempus habes: præsens qui tibi scripsit Opus,

Belnensis vigil et placidus moderator ovilis Indoluit, Sanctum laude carere sua.

Ergo, ut, Christe, tibi Divisque rependit honores,

Illi post mortem dona repende tua.

Auctor igitur præmissarum Lectionum fuit quidam Thomas cognomento Picardus, Belnensis ecclesiæ parochus, sed natus Lucione, quæ parva Gallix civitas est in provincia Pictavensi, episcopali tamen sede gaudens, sub metropoli Burdigalensi, atque alias Lucionium et Luciona, vernacule Luçon appellata; scripsitque anno 1344, quem numeri mille quingenti et quater undeni efficiunt.

17 *Hæc epocha apprime componi potest cum annis translationum, quas supra memoravi; nam harum prioris, anno 1462 factæ, expressa exstat mentio in Lectione 7, apud me num. præcedenti; de altera vero, quam anno 1635 peractam dixi, altum in iisdem Lectionibus est silentium; ut proinde statuere liceat, Officium istud saltem non esse anno 1462 vetustius, nec recentius anno 1635, atque adeo potuisse, uti habet Præfatio, anno 1544 primum componi. Secundum hæc floruit hujus Officii auctor tertio decimo sæculo post S. Pipionem, si hic, ut iste num. 16 tradit, circa annum Domini tercentessimum... in pace requievit. Post tot autem sæculorum lapsum scribens nequit esse de ejusdem Sancti gestis idoneus auctor, nisi ei sua ætate longe antiquiora instrumenta præluerint. Atque hic uno quidem in loco apud me num. 15 de ipsius in Urbe Romana commemoratione de Pipione dicit: Multis legitur claruisse miraculis; sed nec, ex quam vetusto scriptore ista acceperit, scimus, nec, quæ ibidem narrat, sæculo iii exeunti aut ineunti iv congruunt, ut facile credantur.*

ac proinde nec satis idoneus biographus.

F

18 *Quare ego non omnia examinabo, quæ singula certe primis tradere non potuit scriptor tot sæculis ipso Sancto posterior, si tamen tot sæculis posterior sit. Credo equidem, ipsum potissimum eorum partem ex populari traditione accepisse, suisque*

Sanctum floruisse sæculis tertio et quarto,

AUCTORE
C. S.

suisque exornasse conjecturis; sed quam sæpe et hæc, et ista fallant, nil opus est dicere. Verum age, in ætatem, qua S. Pipio floruit, inquiremus. Si Lectionum auctori credimus, Pipio a Polycarpo, Senonensi archiepiscopo, ordinatus diaconus est eodem tempore, quo S. Maturinus ab eodem præsule creatus est presbyter, hi que duo simul Romæ fuerunt; ubi etiam Pipio tot claruit miraculis, ut ipsa miraculorum multitudine permoti Romani eum donis promissisque amplissimis retinere contenderent; quibus ille neglectis, S. Maturini, ibidem interim defuncti, corpus in Galliam reuexit, atque ipsemet apud Belnenses suos circa annum Domini trecentesimo vi Nonas Octobris in pace requieuit. Floruerit ergo Pipio vergente ad finem sæculo III et ineunte IV.

ex Actis S.
Maturini

19 Et vero ad id temporis referendus ille esset, si de ejusdem amicitia cum S. Maturino et Polycarpo Senonensium episcopo, et de horum ætate constaret. De S. Maturino agendum in Opere nostro erit ad Kalendas Novembris, quo die hic in genuino Usuardino Romanoque Martyrologiis legitur. Interea dicere licet, ejus Acta, qualia Petrus de Natalibus ac Boninus Mombritius ediderunt, inspersa fabulis esse, nec meliora esse gemina alia, quæ descripta habemus ex codicibus D. De la Mare et Claremaresceno. Apud istorum primum dicitur S. Maturinus una cum parentibus suis ethnicis a S. Polycarpo episcopo baptizatus fuisse; apud alterum etiam presbyter ordinatus a quodam sancto Polycarpo episcopo. Similima leguntur in duobus Mss. nostris; sed nec hæc, nec illi de S. Pipione meminerunt, aut istius Polycarpi sedem assignarunt; de Maturino autem quædam minime verisimilia, neque tempori congrua narrant.

B

20 Autem siquidem, Maturinum presbyterum a Maximiano imperatore Romam invitatum, ut ex filia sua demonem expelleret, imperatori consensisse, obstrictis tamen ante jurjurando ab eo missis, ut si vel in itinere vel Romæ moreretur, corpus ejus in Vastinensem pagum reuehendum esset. Sic igitur Romam profectus dicitur ibidem non modo dictæ principis filia feliciter succurrisse, verum etiam innumeros Romanos grassante morbo liberasse, ac propterea tam a Maximiano, quam a populo, magnis muneribus honoribusque affectus, cum diem suum ibidem obrisset, magnifice sepultus fuisse; cumque postridie extra tumulum repertus esset, eodem imperatore, de supra dicta pactione monito, mandante, in patriam suam honorifice relatus fuisse. Quam fabulosa hæc sint, nil opus est exponere; nec ego alia de causa hic retuli, quam ne quis existimet, ex S. Maturini Vita solide firmari posse gesta ætate S. Pipionis, de quo insuper nullum ista verbum facti.

C

21 Polycarpi, qui in S. Pipionis Officio Senonensis archiepiscopus appellatur, quam obscura sit memoria, collige ex Saussayo, qui cum ipsum ejusdem sedis sanctis episcopis annumerandum censeat: Tamen non sine dolore (inquit ad diem 1 Novembris in S. Maturino) ferimus, quod S. Polycarpus, qui eum (Maturinum) in Christo genuit, ad tam sublimia prorexit, nec exilem obtineat debiti honoris participationem. Nec enim ipsa in ecclesia Senonensi... ulla vix ejus extat venerandæ memoriæ scintilla: cum pridem ejus sacratissimum nomen ex pontificum illius ecclesiæ serie exciderit; porro inter Sanctos, quos ea honorat, nullum hactenus locum sortitus sit. etc. Inter alios quoque, qui eundem

nec potest ex
ætate Poly-
carpi, qui an
Senonensis
episcopus
fuerit,

inter ejusdem sedis antistites recensent, Hugo D Mathoudus illum nono loco reposuit, atque: Certum item, S. Maturinum, suæ diocesis in Lyricantu Vastinensi indigenam, ad sacerdotium promovisse, ut in illius Actis a Baronio laudatis legitur.

22 Cum nullum Baronii locum determinarit ^{controvertitur:} Mathoudus, ego vero alium nesciam, in quo de S. Maturino loquitur Baronius, quam in Martyrologio Romano ad diem 1 Novembris, ejus verba huc transfero: In pago Vastinensi S. Maturini confessoris; deinde in Annotatis ibidem: Usuardus de eodem hac die. Ejus vitæ Acta habet Mombrit. tom. II, et Petrus in Catal. lib. x, cap. 6. Vixisse fertur temporibus Maximiani imperatoris. Baronius itaque laudavit quidem ista S. Maturini Acta, non tamen ait, hunc a Polycarpo Senonensi ordinatum presbyterum esse, imo Usuardino textui inhærens, ne presbyterum quidem dixit, tempusque, quo S. Maturinus floruisse in istis legitur, non nisi dubie adiecit in Annotatis: Vixisse, inquit, fertur temporibus Maximiani imperatoris. Porro eadem S. Maturini Acta pluribus, ut jam dixi, exentienda venient ad diem 1 Novembris: mihi interim cum

Tillemontio tom. IV Monument. Eccles. pag. 484 non satis idonea apparent ad S. Polycarpi episcopatum Senonensem confirmandum.

23 Si tamen Polycarpus sæculo III vergente ad finem Senonensem (ut voluit) tenuerit cathedram, eodemque tempore floruerit Maturinus, mihi multo verisimilius videtur, vel S. Pipionem amborum ætate longe esse posteriorem, vel, que de eodem Romæ degente in Lectione 4, apud me num. 16 dicuntur, non minus esse pro fabulis habenda, quam ea, quæ num. 25 de oblati Maturino donis honoribusque ex hujus Vita retulimus. Par enim utrinque stat ratio; nimirum, quod istæ Christianorum principum, non ethnicorum, temporibus congruant. Majorem quoque speciem veri habebunt, si ad posteriora Maximiano tempora referantur, quæ lectione 2, apud me num. 15, velut jam tum publica litterarum studia Aureliani floruisse, de eodem Sancto Pipione dicuntur: Deinde Aurelianus profectus liberalium artium studiis, ut Scripturarum patris amplius frueretur, admirabili prudentia [se] impendit.

24 Et vero multis illum sæculis (nisi typographicus error sit) juniorem facit jam plus semel laudatus Morinus, pag. 284, ubi ejusdem obitum anno 1506 Nonis Octobris affixit. Proficitur tamen hic, sese ea, quæ de illius gestis memoravit, accepisse ex Lectionibus ecclesiæ Belnensis, submissis sibi a Jacobo Boucher, Artium magistro ejusdemque ecclesiæ parochio, uti supra jam observavi. Si has recte secutus fuerit Morinus, erant eæ cetera Labbeanis fere conformes, atque æque ac hæc de S. Maturino ac Polycarpo meminerunt, quorum tamen cum istum Morinus ipse pag. 561 sub Maximiano Galerio floruisse, asserat; constetque, Maturinum, utpote jam sæculo IX ab Usuardo memoratum, sæculo XIV longe esse antiquiorem, necessum est, vel annum emortualem S. Pipionis vitiosum apud ipsum esse, vel commentitia, quæ ipse quoque de amobus Sanctis sacris Ordinibus per Polycarpum Senonensem archiepiscopum simul initiatis profert.

25 Sed et altero quoque argumento probari ^{cum ejusdem gestis congruit:} potest, eundem annum 1506 longe a vero aberrare, aut falso asseri, S. Maturini corpus a Pipione nostro Roma in Gallias unquam relatum fuisse.

E

neque ipsius
istis sæculis
gesta congruunt
Pipionis.

F

Atibi legitur
obisse anno
1506; sed nec
hic annus

A fuisse. Dubitari enim merito nequit, quin S. Maturini corpus in Wastinensi Galliarum pago jam quieverit, dum Usuardus illum sæculo IX ad Kalendas Novembris sic annuntiavit: In pago Vuastinensi, sancti Maturini confessoris; nam alioquin Maturinus non hic, sed Romæ annuntiandus fuisset, si Romæ mortuus, Romæ etiam tunc jacuisset. Si itaque S. Maturinus, ut ejus quoque Acta perhibent, Romæ obierit, in ejusdemque corporis in Galliam translatione partem aliquam habuerit Pipio, non potuit hic id officii serius, quam sæculo IX, præstitisse, atque adeo nec usque ad annum 1506 vivendo pertigisse ullo modo credendus est. Verum quis ex hujus tam recentibus sublestæque fidei translationem illam eidem tuto adscribat?

itaque incerto ille sæculo floruit.

26 Quam ob rem, ne diutius in tenebris palpem, hæc pauca de illius ætate observo. Primo: gesta ejus, in Lectionibus narrata, Maximiani

Galerii aliorumque gentium imperatorum temporibus minime congruunt, minusque a veris abhorrent, si ad Christianorum principum sæcula referantur. Secundo, si idem Sanctus vel paulo ante, vel etiam post Usuardum vixisse diceretur, minus mirandum esset, quod hic martyrologus, qui Maturinum, in eodem, ut volunt, pago natum, ac certe cultum, non prætermisit, de Pipione siluerit; nimirum sive quia hic tunc temporis vel nondum notus esset, vel cultu suo nondum innotuisset. Tertio, cum ejusdem Sancti corpus primum anno Domini MCCCCLXXII elevatum fuisse in Lectionibus Officii legatur, tam seram sacri pignoris elevationem multo minus mirabimur, si ille anno 1506, ut habet Morinus, quam si circa annum Domini tercentimum, ut in iisdem Lectionibus narratur, obisse diceretur. Hisce ego rationibus inductus, Pipionem nulli certo sæculo potui adscribere.

AUCTORE
C. S.

ADDENDA AD DIEM V OCTOBRIS.

IN S. MEINULPHO DIACONO.

C. B.

Opus, sero ad nos allatum, nonnulla de S. Meinulpho complectitur.

Acta S. Meinulphi diaconi una cum Commentario hisce prævio typis jam erant excusa, cum tandem scriptorum, qui variorum Religiosorum Ordinum res historico-monastico-ecclésiasticas litteris mandarunt, allata ad nos fuit, quam diu expeteramus, Collectio. Opus hoc, ejus tomus ultimus non ante annum 1768 prælo fuit subductus, in tomos sex diversos est distributum. Tertius ex his a pag. 63 priorem Germanie Canonico-Augustinianæ, a R. D. Francisco Petro, Wettenhusano in Suevia canonico Regulari, sæculo præterito collectæ, partem complectitur, in qua cum eo loco, quo de collegio seu monasterio Bodecensi sermo fit, non pauca de hujus fundatore S. Meinulpho occurrant, quæ, si lucubratio ista ad manus nostras citius pervenisset, commemoranda in Commentario, Actis ejusdem Sancti prævio, nobis fuissent, præcipua saltem ex his fuerit hic recensuisse, relictis interim intactis præter alia nonnulla etiam iis, in quibus auctor laudatus perperam a nobis dissidere videtur. Primo itaque is pag. 218 et seq. suppeditat, quæ, cum summam etiam Ferdinandi Furstenbergii, celsissimi ac reverendissimi Paderbornensis episcopi principis, in S. Meinulphum venerationem testentur, iis sane, quæ de hac in Commentario, Sancti hujus Actis præmissis, num. 158 et binis seqq. dicta sunt, merentur adjungere.

hæcque inter, præter insignem in hunc Sanctum venerationis argumentum,

2 Sunt autem hæc: Nostris temporibus insigne quoddam altare beatissimo Sospitatori suo gratus in ipsa Bodecensi ecclesia magnis sumptibus apparari quidem constituit, qui, quamvis immatura morte præventus absolvere haud potuit, potuit tamen mortuus et post fata sua per alios absolvi voluit celsissimus ac reverendissimus princeps ac dominus Ferdinandus de Furstenberg, Dei et Apostolicæ Sedis gratia episcopus Paderbornensis, S. R. I. princeps etc., qui, anno MDCCLV de gravissima corporis infirmitate ex voto restitutus, pretiosissimum quemdam obtulit calicem argenteum, undique deauratum, novam quoque tumbam magnis sumptibus fieri voluit affabre factam et elaboratam, in qua novissime sub annum MDCCLXXXI condigno honore

repositæ fuerunt ejusdem S. Meinulphi reliquiæ. Secundo chartam publicam, qua Bodecensem parthenonem ultima hujus abbatissa Walburgis de Walde in Wilhelmi, Paderbornensis episcopi electi et confirmati, manus anno 1408 resignavit, pag. 220 et seq. recenset. Hanc forte, qui, quæ de resignatione ista in Commentario, Actis S. Meinulphi prævio, num. 105 diximus, evolvent, ad manum habere desiderabunt, lubetque proinde et documentum illud hic transcribere.

5 Sic habet: In nomine Domini. Amen. Universis et singulis, quorum interest, vel quomodolibet interesse poterit, per præsens instrumentum publicum pateat evidenter, quod anno Nativitatis ejusdem millesimo quadringentesimo octavo, Indictione prima, mensis Septembris die prima, hora vespertina vel quasi, Pontificatus sanctissimi in Christo Patris et domini nostri, domini Gregorii Papæ divina Providentia Papæ XI anno secundo in mei notarii publici subscripti, testiumque infra scriptorum ad hoc specialiter vocatorum et rogatorum præsentia personaliter constituti reverendus in Christo pater et dominus, dominus Wilhelmus electus ecclesiæ Paderbornensis et confirmatus parte ex una, et venerabilis domina Walburgis de Walde abbatissa monasterii Bodecensis Paderbornensis diocesis parte ex altera, habito tractatu inter eos super resignatione abbatiæ prædicti monasterii per ipsam dominam abbatissam ob spem reformationis ejusdem monasterii faciendæ, et super usufructu certæ pensionis, eidem abbatissæ ad vitam suam de bonis præfati monasterii ministrandæ in arbitros seu arbitros, videlicet honorabiles viros dominos Bertholdum Besselim thesaurarium et Witi-kindum Spiegel cantorem ecclesiæ Paderbornensis prædictæ ad hoc per dominum electum supra dictum, strenuos viros Ravenonem de Brenken et Hermannum de Sterzen famulos ad idem per ipsam dominam abbatissam electos sponte et libere concordabant sub hac forma, quod, priusquam arbitri sive arbitros supra dicti super quantitate, forma et modo usus fructus supra dicti concorditer determinarent, hoc partes

publicum etiam, quo Budicense monasterium ultima hujus abbatissa